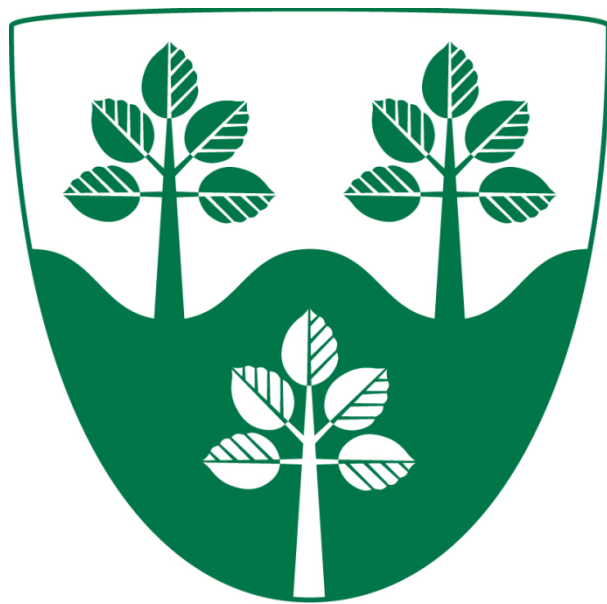

Budgetprocedure for budgetåret 2020

Samt budgetoverslagsårene 2021 – 2023.

Rebild
K O M M U N E

Budgetprocedure for Rebild Kommune - Budget 2020 – 2023.

1. Indledning.	3
2. Politiske temamøder og budgetseminar.	6
<i>Fælles temadrøftelser:</i>	<i>6</i>
<i>Politikker og kontrakter</i>	<i>6</i>
<i>Fagudvalgenes rolle:</i>	<i>6</i>
<i>Budgetseminarer og lignende</i>	<i>6</i>
3. Tidsplan.	7
4. Forudsætninger i basisbudget.	9
5. Rammer for budgetlægningen i 2020-23	11
Særlige udfordringer for økonomien i 2020-23	11
Tilvejebringelse af økonomisk råderum/budgetbalance i 2020.	17
6. Pris og Lønregulering 2020-23	18
7. Budgetforberedelsesfasen	18
8. Budgetforhandlingsfasen.	19
9. Høring og inddragelse.	20
10. Opfølgings- og informationsfasen.	20

1. Indledning.

Generelt

Der er i forbindelse med planlægningen af Rebild Kommunes budget 2020 samt overslagsårene 2020-2023 udarbejdet et sæt retningslinjer for budgetlægningen i form af nærværende budgetprocedure. Forvaltningen har udarbejdet oplæg til budgetproces for 2020-2023 med udgangspunkt i seneste års proces og erfaringerne herfra.

Rebild Kommune oplever en fortsat befolkningsfremgang, og det forventes at befolkningstallet vil runde 30.000 borgere i 2019. Der er stadig efterspørgsel efter boliger og byggegrunde, der er høj beskæftigelse og en generel fornuftig økonomi. Den positive udviklingen kræver, at der også i de kommende år skal foretages investeringer, der understøtter udviklingen. Den økonomiske politik, hvor bruttoanlægsniveauet blev fastlagt til 85 mio. kr. understøtter dette, ligesom, de i budgetforliget for 2019-22 besluttede anlægsprojekter de kommende 4 år understøtter udviklingen.

Udsigterne for den økonomiske politik på landsplan er uændret i forhold til de seneste år. Forventningerne er båret af 0 vækst eller en meget begrænset vækst i den offentlige økonomi. De årlige forhandlinger med regeringen om kommunernes økonomi og finansiering forventes ikke, at medføre bedre og større økonomiske rammer under ét. I forhold til regnskab 2018 er det stadig uafklaret om kommunerne samlet set overholder regeringsaftalen på service, mens der med stor sandsynlighed forventes en overskridelse på anlæg. Hvilke konsekvenser det får i forhold til en aftale for 2020 er svært at forudsige, men alt andet lige, forventes der en stramning i forhold til kommunernes rammer.

Udfaldet af de årlige økonomiforhandlinger forventes derfor kun, at bidrage med nye "penge" i meget begrænset omfang, og sikkert kun i relation til eventuelle opgaveflytninger. Der forventes stadig en betydelig usikkerhed, i forhold til finansieringstilskud og lånemuligheder.

For Rebild Kommune har usikkerheden i forhold til finansieringstilskud og lånemuligheder haft et økonomisk omfang på ca. 50-60 mio. kr., hvilket betyder, at Rebild Kommune fra år til år oplever stor usikkerhed for kommende års muligheder for, at finansiere såvel den daglige drift, samt den fornødne udvikling på anlæg.

Inden for disse snævre rammer skal det betydelige demografiske pres, med nye tilflyttere, flere nyfødte børn og en voksende gruppe af ældre, håndteres. Endvidere er der som nævnt en forventning om at tilskud og udligning samt særtilskud fortsætter på maksimalt nuværende niveau, hvortil det bemærkes at der stadig drøftes ny udligningsreform.

Der opleves fra såvel folketing, politikere, samt borgere en forventning om en bedre service og større krav til kvaliteten i den kommunale service samtidig med, at der i de senere års og kommende års økonomiaftaler er indlagt krav om effektivisering og udgiftsreduktioner. I Rebild Kommunes vedtagne budget er der også i de kommende år indlagt krav om effektivisering og udgiftsreduktion, som kræver løbende analyser og tiltag.

Processen for budgetlægningen 2020 holder fast ved den tidligere økonomiske kurs, som ligger inden for rammerne af den økonomiske politik, der for nylig er vedtaget i Byrådet.

Rebild Kommune har indenfor den nuværende anlægsramme på brutto 85 mio. kr. stort set kun mulighed for, at prioritere de nødvendige investeringer, som følge af befolkningsudviklingen og deraf følgende infrastruktur, samt de mest nødvendige vedligeholdelses- og renoveringsopgaver, herunder de allerede igangsatte projekter. Nye større projekter vil alt andet lige kræve ny penge.

Formål med budgetprocessen

Hovedformålene med budgetproceduren kan opdeles i følgende 4 hovedformål:

1. Budgetproceduren skal give overblik over budgetprocessen og sikre indsigt, gennemskuelighed og stort informationsniveau.
2. Budgetproceduren skal medvirke til, at fastholde målene i den økonomiske politik
3. Budgetproceduren skal medvirke til at skabe ejerskab til budgettet.
4. Budgetproceduren udgør en samlet vejledning over hvilket budgetmateriale, der skal anvendes samt hvornår og hvordan dette materiale tilvejebringes.

Økonomisk mål fra den økonomiske politik

Det er Byrådets mål, at:

1. have overskud på det skattefinansierede område inkl. renter og afdrag på lån.
2. have et bruttoanlægsniveau på 85 mio. kr. eksklusiv ældreboliger, således at kommunens kapitalapparat som minimum bevarer.
3. have en løbende kassebeholdning (opgjort efter kassekreditreglen), der udgør kr. 3.000 pr. indbygger, svarende til ca. 90 mio. kr. i 2019.
4. at låneoptagelse (indenfor det skattefinansierede område) primært sker, hvor det lovgivnings- eller aftalemæssigt er en forudsætning for kommunens finansiering af projekter eller aktiviteter.
5. der som udgangspunkt sker en nettoafvikling af kommunens samlede gæld over de kommende 4 år for dermed at sikre kommunens økonomiske handlemuligheder (Eksklusiv ældreboliger).
6. økonomiske udfordringer uden for det lovbundne område finansieres via omstillinger. Til-lægsbevillinger på lovbundne områder finansieres om muligt ved træk på forud opbygget økonomisk råderum. Der tillades dog overførsel mellem årene i henhold til gældende vedtagne regler herfor.
7. taksterne på de brugerfinansierede områder følger omkostningsudviklingen.

Budgetprocessen er opdelt i 2 overordnede spor.

Det teknisk/administrative spor

Administrationen udarbejder et basisbudget ud fra retningslinjerne i denne budgetprocedure i perioden april 2019 - august 2019. I basisbudgettet foretages tekniske reguleringer, som fremskrivning af budgettet, beregning af demografi for de normtalsbudgetterede områder, indarbejdelse af politiske beslutninger med virkning for 2020 – 23, herunder eventuel regulering for engangs- og flerårsbevillinger fra tidligere budgetår m.v., samt øvrige politiske beslutninger.

Det politiske spor

I februar 2019 besluttet nærværende budgetprocedure og herefter kan budgetarbejdet startes op i fagudvalgene.

De overordnede rammer for budgetarbejdet fastlægges således gennem vedtagelsen af nærværende budgetprocedure, mens det mere konkrete arbejde indenfor fagudvalgenes egne rammer, kan planlægges i de enkelte fagudvalg i forhold til særlige ønsker og/eller budgetudfordringer.

I budgetproceduren skal der endvidere tages stilling til eventuelle mål for råderum, reduktioner, kassebeholdning og lignende, der afviger fra målene i den økonomiske politik jf. overfor.

I foråret kan budgetdrøftelserne således starte i fagudvalgene indenfor de kendte økonomiske rammer i eksisterende budgetter og igangværende processer. Fagudvalgene vil i 2019 blive tilbudt et temapunkt på de respektive møder i marts/april, hvor de konkrete udvalgs budgetgrundlag vil blive præsenteret.

I maj/primus juni 2019 formodes det, at kommunerne modtager de første meldinger om de økonomiske rammer, da regeringsaftalen forventes vedtaget senest primus juni 2019. Eftersom der skal være afholdt folketingsvalg senest 17 juni 2019 forventes tidsplanen for regeringsaftalen at blive fremrykket, men for nuværende kender vi ikke til nogen ændringer. Der er i tidsplanen lagt op til, at Regeringsaftalen samt de første signaler vedrørende budgettet for 2020 præsenteres for Byrådet på temamøde i juni måned før Byrådsmødet. Der vil også her være en eventuel opfølgning på udvalgenes budgetdrøftelser i foråret.

I august afholdes budgetseminar for Byrådet, hvor basisbudgettet og udfordringer for 2020-23 bliver præsenteret og drøftet. Herefter bliver den følgende budgetproces primært politisk.

2. Politiske temamøder og budgetseminar.

Fælles temadrøftelser:

I budgetprocessen i foråret lægges der op til, at Økonomiudvalget/Byrådet på forhånd kan udvælge temaer, som kan have et større tværgående politisk fokus, og hvor eventuel tilførsel af ressourcer er et fælles anliggende.

Umiddelbart er det ikke entydigt, hvad et tema skal og kan omfatte/- indeholde. Det kan være temaer af strategisk betydning for kommunens udvikling, konkrete fagområder, større reformer mv.

Politikker og kontrakter

Der er i en tidlig budgetproces også mulighed for, at evaluere og drøfte eksisterende politikker i Byrådet, mens fagudvalgene kan drøfte overordnede temaer for udvalgenes ansvarsområder. Dette kan iværksættes eksempelvis via diskussionsoplæg fra centrene (Direktørerne).

Fagudvalgenes rolle

Fagudvalgenes rolle før sommerferien er en del af budgetforberedelsesfasen, mens selve behandlingen af de økonomiske rammer, afventer finansieringsgrundlaget og derfor er planlagt efter budgetseminaret i august måned.

Jo tidligere processen startes jo mere tid til drøftelser i fagudvalgene og mere tid til bearbejdning af budgettet, ligesom det vil give lejlighed til, at drøfte eventuelle forslag til prioriteringer indenfor egne udvalgsrammer.

Byrådets drøftelser på visionsseminaret vil samtidig være naturlige at inddrage i budgetprocessen.

Fagudvalgene skal have løbende drøftelser omkring det indholdsmæssige, og samtidig skal fagudvalgene løbende foretage nødvendige tilpasninger/omstillinger af fagudvalgenes aktiviteter inden for rammerne af det oprindelige budget. Dette kan blandt andet være med udgangspunkt i eventuelle udfordringer i forhold til resultatet af den løbende økonomiopfølgning på de respektive områder.

Administrationen anbefaler, at alle udvalgene på et ordinært møde i marts eller april har et punkt på dagsordenen til en særlig budgettemadrøftelse, hvor Fællescenter Økonomi deltager med et oplæg om udvalgets særlige budgetgrundlag og forudsætninger.

Budgetseminarer og lignende

Visionsseminar – 14 og 15. marts 2019.

Budgettemamøde afholdes 27. juni 2019 (forud for byrådsmødet)

- Tema: Regeringsaftalen
- Orientering om økonomiaftalen.
- Oplæg:

Kort præsentation af Økonomiaftalen mellem KL og Regeringen.

Udfordringer

Budgetseminar 19. august 2019.

- Tema: Basisbudget 2020-2023
- Oplæg:

Status på økonomien (ØKV2)

Præsentation af basisbudgettet for kommende år

Udfordringsbilledet

3. Tidsplan.

Der er udarbejdet en tidsplan for budgetprocessen. Tidsplanen er udtryk for den proces, der er ønskværdig dels set fra administrationens side og dels medvirkende til, at den demokratiske proces med dertil hørende høringer og medinddragelse af brugere, borgere og ansatte kan forløbe tilfredsstillende. Der er tale om en tidsmæssig stram proces omkring høringsfaser, grundet de lovgivningsmæssige rammer for den politiske behandling af budgettet.

	Dato/periode	Aktivitet	hvem
	Budgetforberedelsesperioden inklusiv indledende og drøftelser		
	13. februar	Fællesmøde med Hovedudvalget	ØK
	14/15. marts	Visionseminar	Byråd m.fl.
	1. april	Dialogmøde bl.a. med Hovedudvalget	ØK + HU
	24. april	Frist for indberetning af de første prognosetal for regnskab 2019	Økonomi
	30. april	K-98 møde. Forberedelse af borgmestermøde den 2. maj vedrørende økonomiforhandlinger 2020.	Kommunaldirektør
	2. maj	Borgmestermøde. Vedrørende de forestående økonomiforhandlinger.	Borgmester
	April – juni	Indledende gennemgang og drøftelse af udvalgenes nuværende budgetgrundlag og eventuelle budgetudfordringer. Herunder eventuel gennemgang af ressourcetilodelingsmodeller m.v. Der vil endvidere være mulighed for at drøfte eventuelle temaer	Fagudvalg
	Primo/medio juni	Orienteringsmøde om regeringsaftalen med KL	Økonomiudvalg
	27. juni Før byrådsmøde	Budgettemamøde: opsamling på fagudvalgenes budgetdrøftelser i foråret, samt orientering om økonomiaftalen m.v.	Byråd
	Primo august	Fællescenter Økonomi og IT ansøger om lånedispensationer ud fra foreløbig anlægsprogram/investeringsoversigt for 2020	Økonomi
	Budgetbehandlingsperioden		
	19. august kl. 8.30 – 16	Budgetseminar. Præsentation af basisbudget og udvalgte temaer m.v. (heldags)	Byråd
	19. august	Frist for 1. prognose indberetning af budget 2020, samt 2. prognose for regnskab 2019 til KL	Økonomi
	28. august	K-98 møde – forberedelse af borgmestermøde, samt drøftelse af landsprognosen vedrørende budget 2020 og regnskab 2019.	Kommunaldirektør
	2. september	ØK udmelder budgetrammer til fagudvalg og forholder sig til eventuelt svar på lånedispensationer	Økonomiudvalg
	3. og 4. sept.	Budgetdrøftelser i fagudvalg	Fagudvalg
	5. september	Borgmestermøde – drøftelse af landsprognosen vedr. budget 2020, samt forventet regnskab 2018.	

Dato/periode	Aktivitet	hvem
12. september	Fællesmøde mellem ØK og Hovedudvalget ØK indstiller budgettet til 1. behandling	ØK + HU
12. september	Sidste frist 2. prognosetal for budget 2020 sendes til KL.	Økonomi
18. september	K98 møde - forberedelse af Borgmestermøde - samt drøftelse af landsprognosen for budget 2020	Kommunaldirektør
19. september	1. behandling BY	Byråd
20. september	Budgetorientering efter byrådets 1. behandling med henblik på kommende høring. Orienteringen foregår som digitalt.	HU, Kontraktholdere m. v
24 og 25. sept.	Budgetdrøftelser i fagudvalg	Fagudvalg
26. september	Borgmestermøde – drøftelse af landsprognosen vedr. budget 2020.	
20. september – 30. september	Høring. Frist for høringssvar den 30. september kl. 8.00	Alle
1. oktober	Høringsmateriale udsendes til BY på mail	Økonomi/ centre.
2. oktober kl. 8.30.	Budgettemadag – behandling af høringssvar og budgetforhandlinger m.v. (tidligere budgetaften)	Byråd
3. oktober kl. 12	Sidste frist for indlevering af politiske ændringsforslag	Byråd
4. oktober	Ekstraordinært møde i ØK. Indstilling af budgettet til 2. behandling	Byråd
10. oktober	2. behandling i BY	Byråd
11. oktober kl. 10	Budgetorientering for lederforum+ HU	HU, Kontraktholdere m. v

Opfølgings- og informationsfase		
31. oktober	Repræsentantskabsmøde KL – med budgetresultat og forventet regnskab på dagsordenen	Borgmester
Oktober	Udsendelse af budgetinformation til hhv. medarbejdere, brugere, borgere og institutioner	Økonomi
7. november	Frist for indberetning af prognosetal for regnskab 2019 til KL	Økonomi
December	Budget udsendes og offentliggøres på www.rebild.dk .	Økonomi

4. Forudsætninger i basisbudget.

Med udgangspunkt i, at der skal foreligge et færdigt basisbudget til budgetseminaret i august er der opstillet følgende retningslinjer.

Drift.

Til den politiske behandling jf. ovenfor udarbejdes et basisbudget med udgangspunkt i de politisk vedtagne rammer for budgetlægningen, blandt andet omfattende:

- Basisbudgettet (rammerne) dannes ud fra **oprindelig budget 2019**.
- Konkrete politiske beslutninger fra Byrådet med konsekvens for budget 2020 – 2023 indarbejdes i basisbudgettet med såvel positive som negative konsekvenser (inklusive eventuelle korrektioner for tidsbegrænsede bevillinger).
- Der indarbejdes desuden ændringer i form af KL's skøn over pris- og lønudviklingen. En eventuel justering af P/L er beskrevet under afsnittet råderum senere.
- Konsekvenserne af ny lovgivning, herunder områder omfattet af bloktilskudsregulering, det udvidede totalbalanceprincip (DUT) med indvirkning på budgettet for Rebild Kommune **indarbejdes i basisbudgettet**, hvis beløbet er over +/- 100.000 kr. Der laves særlig oversigt over de indarbejdede DUT-sager.
- Særlige temaer i regeringsaftalen, hvor der afsættes konkrete puljer eller fjernes tidligere afsatte puljer, som ikke indgår i (DUT) budgetteres med Rebild Kommunes andel heraf, såvel når der tilføres eller fjernes puljemidler. Eksempler herpå fra de seneste år er sundhedsområdet, hvor der er aftalt nye puljemidler til det nære sundhedsvæsen, ligesom tidligere ekstraordinære puljer til eksempelvis ældreområdet og folkeskolen er fjernes/reduceres. Denne type puljer indgår i regeringsaftalen. Nye midler indarbejdes i basisbudgettet, mens midler der afskaffes fjernes fra basisbudgettet.
- De seneste år har dele af regeringsaftalen ikke kunne afsluttes før en endelig vedtagelse af finansloven, som ligger efter Rebild Kommunes budgetvedtagelse. De konkrete forslag som "udskydes" til finanslovsforhandlingerne indarbejdes ikke i basisbudgettet.
- For de normbudgetterede områder (skoler, børneinstitutioner og ældrecentre) er der politiske vedtagne tildelingsmodeller, som indarbejdes i basisbudgettet. Dette indebærer, at den demografiske udvikling for disse områder indarbejdes i basis.
 - For folkeskoleområdet tager budgetteringen udgangspunkt i den senest vedtagne ressourcetildelingsmodel samt i elevtallet pr. august 2019 – det nye skoleår, antallet af indmeldte elever.
 - For SFO-området tages der udgangspunkt i den seneste vedtagne ressourcetildelingsmodel, samt forvaltningens aktuelle skøn over det forventede børnetal.
 - For daginstitutionsområdet tages der ligeledes udgangspunkt i den vedtagne ressourcetildelingsmodel og forvaltningens aktuelle skøn over det forventede

børnetal. Herunder en fortsættelse af eventuelt besluttede midlertidige løsninger, der løber ind i 2020.

- For de modeller på dagtilbuds- og skoleområdet hvor der anvendes socioøkonomiske faktorer, skal der ske genberegning hvert 4. år – næste gang i 2020 (budget 2021).
 - Budgettet til ejendomsudgifter på dagtilbud og skoler reguleres årligt på baggrund af de sidste 3 års forbrug. Dog således at det samlede budget er uændret.
 - For ældreområdet tages der ligeledes udgangspunkt i den vedtagne tildelingsmodel, således at befolkningstallet pr. 1 januar 2019, danner den økonomiske ramme for budget 2020.
 - For det specialiserede socialområde tages der udgangspunkt i den vedtagne budgettildelingsmodel. Modellen tager udgangspunkt i den konkrete aktivitet, som er kendt fra afrapporteringen af den løbende disponering pr. maj.
- Bidrag til den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet budgetteres med udgangspunkt i niveauet i budget 2019, korrigeret i forhold til KL's skøn over de enkelte kommuners finansieringsandel.
 - For de lovbundne/konjunkturafhængige områder (bistandsydelser, sikringsydelser, flygtninge mv.) udarbejdes basisbudgettet på baggrund af niveauet i budget 2019 og kendte udmeldinger i forhold til forventede antal flygtninge i 2020. Overførselsområderne (førtidspension, kontanthjælp mv.) vurderes i forhold til aktivitetsforventningerne i det kommende år. Der redegøres særskilt over konsekvenserne heraf.
 - For renovation m.v. tages der udgangspunkt i niveauet i budget 2019 og en genberegning af takster med henblik på at området følger omkostningsudviklingen.
 - Gebyrer og andre indtægter der er fastsat af cirkulærer, eller en konsekvens af politiske beslutninger justeres i forhold til de forventede/beregnedes konsekvenser.
 - Er der eventuelle tvivlstilfælde omkring, hvad der kan og ikke kan indarbejdes i basisbudgettet, skal det i budgetprocessen frem til basisbudgettet drøftes med kommunaldirektøren og / eller Økonomichefen.

Særligt om budgetønsker og udfordringer.

Da de økonomiske rammer i budgetlægningen vurderes at være yderst begrænsede, forudsættes det som udgangspunkt, at eventuelle budgetønsker og udfordringer søges løst indenfor de enkelte udvalgs rammer.

Anlæg.

Forslag til investeringsoversigt til basisbudget 2020 – 2023 behandles indledende på Økonomiudvalget. Bruttobudgettet er i den økonomiske politik fastsat til 85 mio. kr. Anlægsindtægter indarbejdes med tidligere år budget, svarende til 10 mio. kr.

Finansiering

Skatter, tilskud og udligning

Udgangspunktet for basisbudgettet vil være regeringens udmelding om statsgaranteret udskrivningsgrundlag, dog således, at der laves konkrete vurderinger / beregninger af de vurderede økonomiske konsekvenser af selvbudgettering i forhold til statsgaranti.

Lån

I basisbudgettet forudsættes der en lånoptagelse i 2020-23 i henhold til lånebekendtgørelsens bestemmelser og Rebild Kommunes økonomiske politik. Dette betyder, at der som udgangspunkt budgetteres med en lånoptagelse svarende til kommunens mulige låneramme inklusive en vurdering af lånedispensationsmuligheder – udgangspunktet har de senere år været en lånemulighed på ca. 25 mio. kr. i basisbudgettet. I 2019 endte Rebild Kommunes lånemulighed på 22 mio. kr., mens den i 2018 var på 28 mio. kr.

5. Rammer for budgetlægningen i 2020-23

Særlige udfordringer for økonomien i 2020-23

Det forventes som i de seneste år, at kommunerne vil være underlagt en meget stram økonomisk politik med stigende krav til prioritering og effektivisering og en begrænsning i de kommunale indtægtsmuligheder.

I det vedtagne budget for 2019-22 viser bundlinjen et underskud i 2020 på ca. 3 mio. kr. og overskud i 2021, på ca. 6 mio. kr. og et overskud i 2022 på ca 15 mio. kr.

Nedenfor redegøres kort for større finansieringsmæssige og økonomiske udfordringer for budgetårene 2020-23.

I lighed med de seneste år, er der i økonomiaftalen for 2019, udmøntet et ekstraordinært finansieringstilskud (likviditetstilskud) på 3,5 mia. kr. Rebild Kommunes andel heraf i 2019 er på 27,4 mio. kr. Tilskuddet er kun aftalt for 2019. Det forventes dog, at kommunerne i større eller mindre grad også får et tilskud i årene 2020-23. Ved den politiske vedtagelse af budget 2019-22 blev det besluttet, at forudsætte at Rebild Kommunes tilskud falder med 2,5 mio. kr. i hvert af årene 2020-22, således at der i basisbudget 2020 er forventet et tilskud på 24,9 mio. kr. i 2021 på 22,4 mio. kr., i 2022 på 19,9 mio. kr. og sidst videreført til 2023 bliver det på 17,4 mio. kr.

Opsamlende er finansieringen i lighed med tidligere år præget af stor usikkerhed. Usikkerheden vurderes størst i forhold til finansieringstilskuddet og muligheden for lånedispensation.

Råderumsreduktioner 2020-2023.

I budget 2016 blev det besluttet fortsat, at indarbejde en råderumsreduktion på 0,5 % via lavere fremskrivning, hvilket betyder, at budgettet er reduceret med 0,5 % siden 2015, svarende til en akkumuleret reduktion i driftsbudgetterne med 0,5 % årligt.

Råderumsreduktionen er forventet videreført som reduktionen i fremskrivningen for 2020-22. Reduktionen udgør hvert af årene ca. 8,3 mio. kr., men reelt kun 6,9 mio. kr. da Arbejdsmarkedsudvalgets konjunkturområder (overførselsindkomster) er beregnet konkret, og derfor er udeladt af råderumsreduktionen. Reduktionen er indregnet i "bundlinjen". Der er således ikke indarbejdet en særskilt pulje.

Den årlige reduktion fordelt på udvalg er vist i nedenstående tabel.

Råderumsreduktion 2020	
i mio. kr.	Råderumsreduktion 2020
Arbejdsmarkedsudvalget	0,2
Børne- og familieudvalg	2,6
Kultur og fritidsudvalg	0,3
Sundhedsudvalg	2,4
Teknik og miljøudvalg	0,3
Økonomiudvalg	1,1
I alt	6,9
Anm. Arbejdsmarkedsudvalget s konjunkturområder beregnes konkret og derfor udgør råderumsreduktionen kun ca. 0,2 mio. kr.	

Der er ikke taget stilling til en konkret udmøntning på de enkelte område af råderumsreduktionen. Den er automatisk reduceret på alle de kommunale budgetområder, og den realiserede "besparelse" er besluttet anvendt til en generel forbedring af bundlinjen. Der ligger således en forventning til, at det er de enkelte områder, der selv via effektiviseringer eller besparelser lokalt udmønter reduktionen.

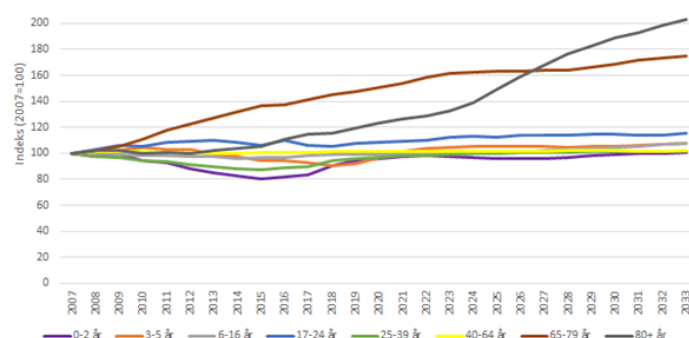
Demografisk udvikling

Rebild Kommune har oplevet en stor vækst i befolkningen i de seneste år. Dette er positivt for økonomien, men det indebærer også udgifter. Det afhænger dog i høj grad af hvilke aldersgrupper, der er tale om og andelen af flygtninge. Der har i 2017 været en befolkningstilvækst på 444 borgere, hvoraf ca. 125 har andet oprindelsesland end Danmark, mens 319 er med dansk oprindelse.

Den aldersmæssige spredning fra 4 kvartal 2017 til 4 kvartal 2018 er vist i nedenstående tabel.

Ændring i aldersfordeling			
Aldersgrupper	4. kv. 2017	4 kv. 2018	Ændring
0-2	1.034	1.090	56
3-5	1.057	1.075	18
6-9	1.660	1.595	- 65
10-16	2.911	2.937	26
17-24	2.168	2.149	- 19
25-39	4.815	4.857	42
40-64	10.431	10.377	- 54
65-79	4.338	4.431	93
80+	1.351	1.341	- 10
I alt	29.765	29.852	87

Tendensen i udviklingen på lidt længere sigt kan ses af nedenstående prognose over udviklingen i aldersgrupper i Rebild Kommune. I hovedtal ses det, at såvel den yngste som den ældste del af befolkningen stiger betydeligt i de kommende år, og det vil presse den kommunale økonomi lokalt. Befolkningstvæksten forventes modsat samtidig at generere en stigende økonomisk vækst via eksempelvis stigende skatteindtægter, ligesom det nuværende tilskudssystem vil generere flere indtægter som følge af befolkningstvæksten. Med det nuværende finansieringssystem mellem stat og kommuner er der en forsinkelse i indtægtssiden på op til 3 år.

De demografiske udsigter vil udfordre økonomien og budgetlægningen i Rebild Kommune, særligt i forhold til en forventning om, at de økonomiske rammer i bedste fald vil svare til 0-vækst på landsplan.

Der vil derfor være et fortsat og øget krav til prioritering og effektivisering. En anden udfordring i denne sammenhæng er de lokale ønsker til opprioriteringer af bestemte områder eksempelvis veje, bygninger, serviceniveauer m.v.

I nedenstående tabel er der vist udvalgte overordnede nøgletal for budget 2018. Tilsvarende nøgletal for budget 2019 udgives først ultimo februar 2019.

Udvalgte overordnede nøgletal

Ressourceforbruget på 19 udgiftsområder 'budget 2018				
ECO-nøgletal (VIVE)	Rebild Kommune	Smnl. gruppen	Region Nordjyll.	Hele landet
Børnepasning, kr. pr. 0-5 årig	59.721	62.375	63.569	72.373
Folkeskolen, kr. pr. 6-16 årig	73.235	74.922	80.107	77.734
Tilbud til ældre, kr. pr. 65+ årig	38.420	37.251	39.149	40.433
Kontanthjælp og arbejdsmarkedsforanstaltninger kr. pr. 17-64 årig (ekskl. forsikrede ledige)	3.247	3.465	4.374	5.058
Sygedagpenge kr. pr. 17-64 årig	2.048	2.162	2.365	1.996
Førtidspensioner kr. pr. 17-64 årig	4.618	5.944	7.639	6.243
Personlige tillæg mv. pr. pensionist	431	397	523	493
Boligsikring kr. pr. 17-64 årig	327	403	451	624
Børn/unge med særl. behov, kr. pr. 0-22 årig	8.472	8.442	11.881	9.670
Voksne med særlige behov, kr. pr. 18-64 årig	6.958	8.796	10.660	8.433
Tilbud til udlændinge (bruttodrift) kr. pr. 18-64 årig	1.461	1.545	1.676	1.499
Revalidering og løntilskud mv. pr. 17-64 årig	4.659	4.727	5.155	4.027
Fritid, biblioteksvæsen, kultur mv. kr. pr. indb.	1.296	1.425	1.611	1.779
Vejvæsen kr. pr. indb.	1.076	1.250	1.143	993
Redningsberedskab kr. pr. indb.	202	227	306	238
Administration mv. kr. pr. indb. (ekskl. lønpuljer, tjenestem.pension og interne forsikringspuljer)	5.709	6.280	6.808	5.930
Sundhedspleje og tandpleje, kr. pr. 0-17 årig	2.738	2.823	2.838	2.782
Sundhedsvæsen, genoptr. og foreb. kr. pr. indb.	4.178	4.416	4.729	4.714
Natur- og miljøbeskyttelse kr. pr. indb.	320	166	268	139

Sammenligningsgruppens størrelse og sammensætning er forskellig fra område til område, idet sammenligningsgruppen er valgt på grundlag af behovsstrukturen på det enkelte område samt kommunens ressourcesituation.

Tilvejebringelse af økonomisk råderum/budgetbalance i 2020.

Det vurderes nødvendigt med et vist råderum til politisk prioritering, samt at sikre et vist likviditetsoverskud, som kan og skal fungere, som en nødvendig finansiel buffer.

Såfremt der skal tilvejebringes et råderum, kunne det eksempelvis være via;

- **Reduktion af fremskrivning på løn og priser**

Der er i forbindelse med tidligere budgetforlig besluttet at indarbejde en løn- og prisreduktion på 0,5 %. Det realiserede råderum er i praksis ikke til disposition i 2020-23, da det enten er fordelt eller anvendt til styrkelse af kassen. Se eventuelt under løn og prisfremskrivning i afsnit 6.

Byrådet kan naturligvis træffe en ny beslutning om yderligere reduktion af fremskrivningen. En ny generel reduktion af alle driftsbudgetter via lavere fremskrivning på løn og drift på eksempelvis 1 % på driftsrammen vil betyde et potentiale på ca. 15,0 mio. kr. pr. år.

Det vil give den "udfordring", at selve besparelsen skal udmøntes lokalt, gennem effektiviseringer, omlægninger og servicereduktioner på alle kommunale områder.

- **Måltrettede reduktioner og effektiviseringer**

Det vil naturligvis også være muligt at beslutte mere måltrettede reduktioner. Dette kan kvalificeres ved, at Byrådet i første omgang beder om, at der udarbejdes et sparekatalog i lighed med det, der blev udarbejdet til budget 2019.

6. Pris og Lønregulering 2020-23

Der tages udgangspunkt i KL's skøn over pris og lønudviklingen 2020-23, samt eventuelle justeringer besluttet af Byrådet. Det overordnede udgangspunktet for 2020-22 vil endvidere blive korrigeret for faktiske ændringer i løn- og prisudviklingen for tidligere år.

Der er jf. tidligere indarbejdet en reduktion på 0,5 procent point i resultatet ("bundlinjen").

7. Budgetforberedelsesfasen.

I budgetforberedelsesfasen før sommerferien foretages såvel den administrative som politiske budgetforberedelse, hvor der arbejdes ud fra de givne rammer med henblik på præsentation af et basisbudget på budgetseminaret i august måned.

Driftsbudget:

Driftsbudgettet opdeles først efter udvalg og derefter i sektorer (kapitalmidler).

Budgetændringer skal ske under hensyntagen til den overordnede målsætning på området og indenfor de givne bevillingsniveauer. Ønskes en budgetomplacering mellem to aktivitetsområder eller en bevillingsændring, skal det fremgå og være en tydelig del af beslutningsgrundlaget, som forelægges Økonomiudvalget og Byrådet til godkendelse.

Anlægsbudgettet:

Der udarbejdes en anlægsoversigt til støtte for budgetprocessen med udgangspunkt i den vedtagne investeringsoversigt i budget 2019-23. Budget 2023 vil i basis 2020 sættes lig de rammer, der er på de enkelte udvalg i 2022.

8. Budgetforhandlingsfasen.

Denne fase starter efter Byrådets budgetseminar i august måned

Økonomiudvalgets budgetbehandling:

Med baggrund i basisbudgettet samt fagudvalgenes budgetbidrag behandler Økonomiudvalget basisrammerne, inden disse fremsendes til fagudvalgene.

Økonomiudvalget træffer beslutning om at indarbejde tekniske korrektioner m.v.

Økonomiudvalget beslutter på dette tidspunkt, hvorvidt der sammen med basisbudgetterne også skal udmeldes konkrete effektiviserings og/eller sparekrav indenfor det enkelte udvalgs ramme.

Fagudvalgenes behandling:

Fagudvalgenes behandling af basisbudgettet begynder i september måned på baggrund af basisbudgettet, samt drøftelserne på budgetseminaret i august og udmeldingerne fra ØK.

Fagudvalgene behandler basisbudgettet og angiver eventuelle ændringer i henhold til den vedtagne procedure i budgetprocessen, samt opsamlinger fra de tidlige budgetdrøftelser i foråret. Fagudvalgene angiver eventuelle analyser, der ønskes udarbejdet til brug for den videre budgetproces. Ligeledes kan der i denne fase, indenfor rammerne, fremsættes konkrete ændringsforslag til budgettet.

Udvalgenes budgetbidrag skal som udgangspunkt overholde udvalgets egen økonomiske driftsramme, som er udmeldt i forbindelse med basisbudgettet og/eller Økonomiudvalgets rammeudmelding.

Udvalgenes forslag har form af ændringer til det eksisterende basisbudget. Aktivitetsudvidelser, der ikke kan finansieres indenfor den eksisterende ramme, indarbejdes ikke i budgetbidraget, men fremsendes til Økonomiudvalget til behandling.

Byrådets budgetbehandling:

Det reviderede budget (budgetforslag) anvendes i forbindelse med byrådets 1. behandling af budgettet d. 19. september og den efterfølgende vedtagelse den 10. oktober 2019.

Sidste frist for indlevering af politiske ændringsforslag til budgettet er d. 3. oktober 2019 kl. 12.

Ændringsforslagene udsendes til byrådets medlemmer elektronisk og behandles på Økonomiudvalgets møde d. 4. oktober 2019.

Der er endvidere indarbejdet budgetdag d. 3. oktober 2019 kl. 8.30 (erstatte tidligere budgetaften) med budgetforhandlinger, samt præsentation og drøftelse af de indkomne høringssvar. Fristen for høringssvar er fastsat til den 30. september kl. 8., og de udsendes til Byrådet den 1. oktober i elektronisk form (mail).

9. Høring og inddragelse.

Der ønskes så stor åbenhed om budgetfasen som muligt. Høringen af budgettet er placeret mellem 1. og 2. behandling af budgettet, da det forventes, at det er på dette tidspunkt, der indholdsmæssigt er det bedste grundlag for de høringsberettigede.

Derudover kan der vælges en række andre former for inddragelse af borgere og brugere i budgetprocessen i form af bl.a.:

- Dialogmøder mellem Økonomiudvalget og Hovedudvalget – praktiseres i nuværende proces
- Tema / dialogmøder med interessenter.

Høringsmaterialet udsendes ultimo uge 38 med mulighed for drøftelser i uge 39.

De høringsberettigede parter tilskrives umiddelbart efter vedtagelsen af denne procedure, således, at der er god tid og mulighed for at tilrettelægge den decentrale høring mest hensigtsmæssigt i forhold til, at det er en sammenpresset periode imellem byrådets 1 og 2 behandling.

10. Opfølgnings- og informationsfasen.

Efter vedtagelse af budgettet foretages den efterfølgende budgetinformation til medarbejdere, brugere, institutioner og borgere i Rebild Kommune.

Der udarbejdes materiale til:

- Internettet: Anvendes til bred informationsdeling. Her offentliggøres budgettet i sin helhed
- Det trykte budget udleveres i begrænset omfang. Det trykte budget er færdig medio/ultimo december.
- Der vil endvidere blive udsendt informationsmateriale om budgettet til lederforum og Hovedudvalget den 20. september (før høring) og den 12. oktober (efter budget vedtagelsen) afholdes der informationsmøde om det vedtagne budget for Lederforum og Hovedudvalget.

Fællescenter Økonomi og IT står for at udarbejde, mangfoldiggøre og udsende ovenstående information i samarbejde med øvrige centre.

Dertil kommer indberetning af det vedtagne budget til Social- og Indenrigsministeriet, Kommunernes Landsforening og Danmarks Statistik m.v.